ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston Milliy Pedagogika Universiteti

13.00.00 Pedagogika fanlari
13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
13.00.03 Maxsus pedagogika
13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohalari va bosqichlari bo'yicha)
13.00.07 Ta'limda menejment
13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
07.00.00 Tarix fanlari
19.00.00 Psixologiya fanlari
01.00.00 Fizika-matematika fanlari
02.00.00 Kimyo fanlari
03.00.00 Biologiya fanlari
09.00.00 Falsafa fanlari
10.00.00 Filologiya fanlari
11.00.00 Geografiya fanlari

№4(1)
2026

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 260 sahifa,
2-aprel, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:
Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ
Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:
Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:
Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:
Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician
Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician
Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor
Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Shermuhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor
Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor
Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)
Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)
Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)
Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)
Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)
Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)
Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor
Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor
Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor
Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)
Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor
Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor
Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service
Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor
Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)
Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor
Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor
Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics
Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor
Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region
Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences
Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:
Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:
• Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
• Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)
Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):
• Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
• Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA

Yangi O'zbekistonning mintaqaviy va global geosiyosiy pozitsiyasi: milliy o'zlik va media reprezentatsiya tahlili 16
Salim Doniyorov

Axborot komunikatsiya texnologiyalari vositasida o'quvchilarning adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirish 21
Djo'rayev Yorqin Xolniyozovich, Xoldarova Gulchehra Tajibayevna

Adabiy tahlil kompetensiyasini shakllantirishda elektron darsliklar va multimedia vositalaridan foydalanish 26
Djo'rayev Yorqin Xolniyozovich

Ta'limdagi hurfikrlikni rivojlantirishning pedagogik asoslari 29
Yunusov Dilshod Raxmatovich

Boshlang'ich ta'limda kompetensiyaviy yondashuv asosida o'quvchilarda tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirish metodikasi 32
Aliqulova Habiba Bahranovna

Ayollar boksida jismoniy tayyorgarlikning yosh qizlar salomatligiga ta'siri 36
Majidov Ruslan Rustam o'g'li, Komilova Ismigul O'ktamjon qizi

Talaba-yoshlarda internet risklarning oldini olishning pedagogik modeli 41
Muradova Maftuna Komilovna, Mamadaliyeva Umida Isroiljonovna

Диагностика креативности студентов педагогических вузов в процессе изучения специальных дисциплин 44
Уразова Марина Батыровна, Соибова Толифа Дилмуродовна

STEAM yondashuvi asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarida kommunikativ kompetentlikni shakllantirishning metodik xususiyatlari 49
Tashibekova Munojat Xoshimovna

Mariya Montessori ta'limida bolalarning mustaqilligini va ijodiy faoliyatini rivojlantirishning pedagogik-didaktik shart-sharoitlari 53
Asqarova Ma'mura Sadriddinovna

O'spirinlik yoshida namoyon bo'ladigan agressiv xulqning psixologik xususiyati 59
Atajanova Xurjon Pirnazar qizi

O'zbekiston jurnalistikasining rivojlanishida jadidlarning o'rni: jurnalistikada yangi trend 64
Murtozayeva Nigora Murtoza qizi

Virtual ta'lim texnologiyasining ta'lim jarayonini takomillashtirishdagi ahamiyati 67
Muxsiyeva Aziza Shamsitdinovna

Kelajakdagi o'qituvchilarning pedagogik kreativligini ta'limiy o'yinlar orqali rivojlantirish yo'llari 69
N. A. Musayeva

Talabalarda lisoniy tafakkurni shakllantirishga psixolingvistik yondashuvning didaktik tamoyillari 76
Odiljonova Kamola Abduvosit qizi

Strategies for Overcoming Difficulties in Using Authentic Materials in English Language Teaching 81
Qosimov Jaloliddin Abduvali o'g'li

Oliy ta'lim muassasalarida mustaqil ta'limni tashkil etishning pedagogik imkoniyatlari 84
Qurbonova Buzaynab Nurmuxammadiyevna

Inspektor-psixologlarda ijtimoiy-psixologik kompetentlikning kasbiy faoliyatdagi ahamiyati 87
Raxmanova Dilnoza Farmanovna

Qo'ng'irot tumani toponimlarining leksik-semantik va genetik xususiyatlari 90
Shamshaddinova Saodat Saparbayevna

Variativ yondashuv asosida 5–9-sinf o'quvchilarida valeologik madaniyatni rivojlantirishning didaktik modeli va metodik ta'minoti 93
Shamuratov Asqar Abdullayevich

The Structural Composition and Developmental Stages of Critical Thinking Skills 98
Shuxratjon Ismoiljonov Boymirza o'g'li

Yosh rahbar kadrlarni lavozimlarga tayinlashning psixologik xususiyatlari 106
Sobitov Otabek

O'zbekistonda erta turmush qurish masalasi va uning psixologik tahlillari 111
Sodiqova Gulbarno Odiljon qizi

Adaptiv sportning inklyuziv ta'lim tizimida alohida ta'limga ehtiyoji bo'lgan o'quvchilarning jismoniy va funksional rivojlanishidagi ahamiyati 114
Xasanova Sarvinoz To'lqinjon qizi

Yosh futbolchilarda texnik mahoratni rivojlantirishda differensiallashgan mashg'ulotlar modelini qo'llash samaradorligi 118
Zayniddinov Tojiddin Baxriddinovich

Фразеологизмы как носители культуры: проблемы перевода и методы обучения 123
Хамидова Гулноза Турсунбой кизи

Talabalarni kreativ yondashuv asosida tarbiyaviy–innovatsion faoliyatga tayyorlash jarayonlari 127
Adizova G. M.

Iqtidorli bolalarni psixologik-pedagogik qo'llab-quvvatlash 131
Ismoilova Adolat Anvarovna

STEAM – ta'lim texnologiyasi asosida o'quvchilarning fazoviy tasavvurlarini rivojlantirish metodikasi 134
So'fiboyeva Gulchehra Mamurjonovna

Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijtimoiy ko'nikmalar va kompetentlikni shakllantirishning pedagogik asoslari 138
Fayzullayeva Xovoxon Xayrullo qizi

Inklyuziv ta'limga muhtoj bolalar bilan ishlashda tarbiyachining roli 142
Mansurova Lobar Luqmon qizi, Boqiyeva E'zoza Mashrab qizi

Rivojlanishida nuqsoni bor bolalarni ta'lim-tarbiyalashning ilmiy-pedagogik asoslari 146
Tojiboyeva Osiyoxon Alisher qizi

Xalqaro ta'lim tashkilotlari faoliyatining nazariy asoslari 150
Abdusamadova Aziza Kamoliddin qizi

Bo'lajak o'qituvchilarni ijtimoiy texnologiyalar asosida ijtimoiy-pedagogik faoliyatga tayyorlash tizimi sifatida 153
Shanazarov Otabek

Maktabgacha ta'limda STEAM yondashuvini loyiha asosida joriy etishning pedagogik strategiyalari 158
Radjapova Zuxra Tirkashevna, Abdullayeva Sarviniso

Matematika ta'limida modellashtirishning psixologik va metodik asoslari: disum loyihasi tahlili 161
Xaydarov Xurshid Ismatovich

Darsdan tashqari mashg'ulotlarda gandbolchilarning tezkorligini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari 166
Ismatullayeva Zuhra Rustam qizi

Osiyo xalq o'yinlari asosida jismoniy tarbiya jarayonini samarali tashkil etishning pedagogik shartlari 170
Abdullayev Yashnarjon Mahkamovich

Bo'lajak o'qituvchilarning innovatsion kompetentligini shakllantirishda klasterli ta'lim muhitining imkoniyatlari 173
Abduraxmanov M. B.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tanqidiy fikrlash 178
Chinaliyeva Ayjamal Baxitjanovna

Talabalarda raqamli ta'lim madaniyatini rivojlantirish 181
Eshqurbonova Nafisa Bahodir qizi

Blended Educational Technologies in Higher Education: A Systematic Analysis of Foreign Research 183
Fozilova Maxina Adashevna

Voyaga yetmaganlarda deviant xulq shakllanishida ijtimoiy-psixologik omillarning roli 188
Galdiyeva Mehribon Durdiyevna, Saydazimov Alisher Nurali o'g'li

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Boshlang'ich tayyorlov guruhida uloqtirish texnikasi elementlarini o'rgatish samaradorligi 191
Hayitmurodova Nasiba Abdusalimovna

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida tarbiya fanini o'qitishning metodik tayyorgarligini takomillashtirish zaruriyati 197
Inoyatova Zulfiya Xamdamovna

Talabalarni ilmiy-tadqiqot faoliyatiga jalb etishning metodologik asoslari 199
Karimova Madinabonu Dilshodbek qizi

Kompetentligini baholash mezonlari va indikatorlarini ishlab chiqish 203
Kayumov Oybek Achilovich

Kasbiy refleksiya asosida bo'lajak o'qituvchilarning pedagogik mahoratini rivojlantirish 209
Miraxmedova Mubina Mirxalil qizi

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq ko'nikmalarini rivojlantirish 211
Nisanbayeva Akmaral Kaldibayevna

Maxsus ta'lim dasturlari orqali iqtidorli talabalarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish 214
Rayimova Shahlo Sobirjon qizi

STEAM ta'limida ijtimoiy intellektni rivojlantirish metodlari 217
Toshev Elbek Choriyevich

Innovatsion texnologiyalar va ularning tasviriy san'at o'qituvchilarini tayyorlash tizimidagi roli 223
Usmanov Botir Allaberdiyevich

Bo'lajak tarbiyachilarning ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirishda volontyorlik faoliyatining ahamiyati 227
Xalilova Dilnoza Furkatovna

Boshlang'ich sinflarda robototexnikaning ahamiyati va o'rni 230
Xodiyeva Dilrabo Pirimovna

Working With Visual AIDS in Teaching English in Primary Education 233
Yunusova Nodira Akhmadjanovna

Teatr texnologiyalarini maktabgacha ta'limga integratsiya qilishning pedagogik shartlari 237
Abdullayeva Aziza Abdurazzoq qizi, Salimova Dilmira Farxodovna

The Psychological Impact of Social Media on Youth 242
Dilfuza Qarshiboyeva

Maktab direktori nutq etiketi – ta'lim menejmentida jamoatchilik bilan samarali muloqot asosi 246
Islamova Dilfuza Dilshodovna

Dizartriyali bolalar monologik nutqini innovatsion texnologiyalar orqali rivojlantirish 250
Pardayeva Muxlisa

Maktabgacha yoshdagi bolalar rivojlanishida bilish jarayonlarning ahamiyati 257
Xaydarova Umidaxon Baxromjon qizi

DIZARTRIYALI BOLALAR MONOLOGIK NUTQINI INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR ORQALI RIVOJLANTIRISH

Pardayeva Muxlisa
O‘ zbekiston milliy pedagogika universiteti tayanch doktoranti
ORCID: 0009-0007-6732-9715

Annotatsiya: Ushbu maqolada dizartriyali bolalarning monologik nutqining o‘ ziga xos xususiyatlari hamda uni rivojlantirishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish orqali korreksion ishlar samaradorligini oshirish yo‘ llari yoritilgan. Yengil dizartriyaga ega bolalarda monologik nutqni rivojlantirish uning yaxlitligini ta’minlovchi komponentlarni shakllantirish asosida amalga oshiriladi. Tadqiqotda 5-6 yoshdagi 20 nafar yengil dizartriyali bolalar ishtirok etdi. Monologik nutqni rivojlantirish maxsus ishlab chiqilgan mnemojadvallar yordamida olib borildi. Natijalar shuni ko‘ rsatadiki, korreksion ishlarni imkon qadar erta boshlash hamda kognitiv sohani rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Kalit so‘zlar: dizartriya, monologik nutq, nutq rivojlanishi, innovatsion texnologiyalar, logopedik korreksiya, maktabgacha yoshdagi bolalar, mnemojadvallar.

Abstract: This article examines the specific features of monologic speech in children with dysarthria and identifies ways to improve the effectiveness of corrective work through the use of innovative technologies. The development of monologic speech in children with mild dysarthria is achieved through the formation of components that ensure its coherence and integrity. The study involved 20 children aged 5-6 years with mild dysarthria. The development of monologic speech was carried out using specially designed mnemonic tables. The findings indicate that early initiation of corrective work and the development of the cognitive domain are of significant importance.

Key words: dysarthria, monologic speech, speech development, innovative technologies, speech therapy, preschool children, mnemonic tables.

Аннотация: В данной статье рассматриваются особенности монологической речи у детей с дизартрией, а также пути повышения эффективности коррекционной работы на основе применения инновационных технологий. Развитие монологической речи у детей с лёгкой формой дизартрии осуществляется через формирование компонентов, обеспечивающих её целостность и связность. В исследовании приняли участие 20 детей в возрасте 5-6 лет с лёгкой формой дизартрии. Развитие монологической речи проводилось с использованием специально разработанных мнемотаблиц. Полученные результаты свидетельствуют о том, что раннее начало коррекционной работы и развитие когнитивной сферы имеют важное значение.

Ключевые слова: дизартрия, монологическая речь, развитие речи, инновационные технологии, логопедическая коррекция, дети дошкольного возраста, мнемотаблицы.

KIRISH

Mustaqillikka erishganimizdan so‘ng bolalarni maktabgacha bo‘lgan yoshdan boshlab har tomonlama rivojlantirish dolzarb muommoga aylanib bormoqda. Monologik nutqni rivojlantirish bolalaning nutqini barcha barcha komponetlarini rivojlanishida, bog‘ langan nutqini to‘gri shakllanishida va o‘z nutqini tog‘ri bayon qilib berishda muhim ro‘l o‘ynaydi. Uzluksiz ta’lim tizimining birinchi bo‘g‘ini sifatida maktabgacha ta’lim tizimida olib borilgan ma’naviy tarbiya muhim ahamiyat kasb etadi. O‘sib kelayotgan yosh avlodni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalashda maktabgacha ta’lim tizimini o‘rni beqiyosdir.

Darhaqiqat inson umri davomida oladigan axborotlarning 70 foizini 5-6 yoshgacha bo‘lgan davrda olishi to‘g‘risidagi ilmiy xulosalardan kelib chiqib, bola tarbiyasida maktabgacha ta’lim tizimini o‘rni va ahamiyatini chuqurroq anglab olish mumkin bo‘ladi. Shu ma’noda O‘zbekiston Respublikasi maktabgacha ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepiyasini tasdiqlash to‘g‘risidagi PQ4312-son qarori maktabgacha ta’lim tizimini rivojlantirishga qaratilgan muhum huquqiy hujjat bo‘ldi). Respublikamizda maxsus pedagogikaning barcha yo‘nalishlari bo‘ yicha muhim ilmiy tatqiqod ishlari olib borilgan va bu borada ko‘plab katta yutuqlarga

erishilgan desak mubolag' a bo'lmaydi. Respublikamizda Dizartriyani tasniflash,logopedik tekshirish va korreksion ish tizimini ishlab chiqish bo'yicha L.Mo'minova, M.Ayupova, M.Mamatova, S.J.Ochilova, Z.I.Sobirovalar olib borgan ilmiy tadqiqot ishlarini ko'rsatib o'tishimiz mumkin.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Dizartriyali bolalar nutqini korreksion ishi bo'yicha chet ellik olimlardan A.Kussmaul, O.V.Pravdina, L.A.Danilova, Y.M.Mastyukova, E.F.Arxipova, E.N. Vinarskaya, G.V.Chirkina, M.Linskaya, T.A.Garyova, S.Mayevskaya, R.Martinova Y.F.Sobotovich, O.Tokarevalar, yengil dizartriyaning kelib chiqish sabablari, mexanizmlari, tashxis qo'yish ishlari, tuzatish ishlarining mazmuni, usullari O.G. Prixodko, M.A.Muratova, K.A. Semenova, L.V.Lopatina, N.V. Serebryakova, Y.F. Arxipovalar, tomonidan tadqiq qilingan. boshqa olimlar tadqiqot ishlarini o'tkazganlar.

M.Linskaya ta'kidlashicha[1] hozirgi kunda logopediyada nutqiy harakat innervatsiyasining yengil yetishmovchikigi tufayli nutqiy harakat buzilishlariga ega bo'lgan bolalar ko'plab uchramoqda

Monologik nutq-bu o'z fikrlari, niyatlari, voqealarni baholash va hokazolarni to'liqsiz yoki batafsil shaklda ifoda etadigan bir kishining nutqi. Maktabgacha yoshdagi bolalar dasturi tomonidan qo'yilgan vazifalardan biri bu monologik nutqqa o' rgatishdir.

Muommoning dolzarbligi shundaki, dizartriya nutq nuqsoniga ega bo'lgan bolalarning aksariyat qismida maktabgacha davrda monologik nutqni to'liq shakllanmaganligi natijasida bola maktab yoshida ko'plab fanlarni o'zlashtirishga va o'z fikrini mustaqil to'gri bayon qilib berish malakalarini shakllanmasligiga olib keladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot maqsadi- maktabgacha tarbiya yoshidagi dizartriyali bolalarning monologik nutqini o'ziga xos xususiyatlarini o'rganish va rivojlantirishning innovatsion texnologiyalari bo'yicha uslubiy tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot vazifalari:

- tadqiqot muommosi bo'yicha adabiyotlarni o'rganish va tahlil qilish;
- maktabgacha yosh davridagi dizartriyali bolalarning monologik nutqini rivojlanish xususiyatlarini diagnostika qilish uchun metodikalarni tanlash va maktabgacha yosh davridagi dizartriyali bolalarning monologik nutqini o'ziga xos xususiyatlarini o'rganish.
- dizartriyali bolalar monologik nutqini rivojlantirish bo'yicha korreksion pedagogik ish mazmunini aniqlash.

Og'zaki monologik nutq nutqiy faoliyatning o'ziga xos turi hisoblanadi va u psixologik, psixolingvistik va lingvistik omillar jihatidan ko'rib chiqiladi.

Monologik nutqning psixologik tabiati L.S.Vigotskiy[1], S.L. Rubinshteyn, L.P. Yakubinskiy [2] va boshqa olimlarning ilmiy ishlarida dialogik nutq bilan solishtirgan holda o'rganilgan. Qayd etilishicha, dialogik nutq og'zaki nutqda monologik nutqga qaraganda ko'proq tabiiy hisoblanadi va monologik nutq ma'lum darajada sun'iy sanaladi.

Dialogik nutq bevosita suhbatdoshga yo'naltiriladi va o'zining sintaktik tuzilishiga ko'ra nisbatan soddaligi, suhbat mavzusi bilan cheklanganligi kabi xususiyatlar bilan izohlanadi. Monolog esa dialogik nutq asosida yuzaga keluvchi nutqning nisbatan murakkab, oliy shakli sanaladi. Biroq monologik nutq xuddi dialogik nutq singari muloqot vositasi hisoblanadi, u yoki bu obyektga yo'naltirilgan bo'ladi hamda o'zining bir tomonliligi, javob talab qilmasligi va o'ziga xos strukturaviy tuzilmasi bilan ajralib turadi.

A.R. Luriyaning qayd etishicha2, monologik nutq dasturini yaratish va uni amalga oshirishda motiv va g'oya hal qiluvchi rol o'ynaydi. Monologik nutqning tarkibi oldinga qo'yilgan vazifaga bog'liq bo'ladi va uni ma'lum bir faoliyat asosida hal qilish uning shakli, to'liqligi, til vositalari va moverbal kodni belgilab beradi.[3] Muallif monologik va dialogik nutqning umumiyligiga ishora qiladi va uning fikriga ko'ra ushbu o'xshashlik nutqning mazmunini ifodalash, nutqning mazmunini noverbal vositalar asosida semantik shakldan simpraksik komponentlarga o'tkazish bilan namoyon bo'ladi.

Dizartriyali bolalarning monologik nutqida leksik-grammatik komponentning to'liq rivojlanmaganligi, qayta hikoya qilib berishda hikoya ketma-ketligining buzilishi, rasm asosida hikoya tuza olmaslik, uni sanoq hikoyasi bilan almashtirish kabi holatlar kuzatiladi[4]. Nutq tempining yetarli darajada shakllanmaganligi va semantikadagi yetishmovchiliklar sababli matnli xabarning butunligi hamda o'zaro bog'liqligining buzilishi birlamchi (fonetik) yoki ikkilamchi (leksik-grammatik) nutq buzilishlari (L.V. Lopatina) [49] yuzaga keladi deb hisoblanadi.

1 М.И.Лынская "Дифференсиалная диагностика речевых нарушений"М.-2024,154с
2 Лурия, А. Р. Язык и сознание /ООО Издательство "Питер", 2020– 320 с.

Dizartriyali bolalarning monologik nutqni o‘zlashtirishdagi qiyinchiliklari quyidagi omillarga bog‘liq bo‘lishi mumkin:

- nutqni sensomotor tashkil etishning psixofiziologik mexanizmidagi buzilishlar fonetik va ko‘pincha leksik-grammatik kamchiliklar bilan namoyon bo‘ladi;
- dizartriyali bolalarning kommunikativ va kognitiv rivojlanishidagi o‘ziga xos xususiyatlar;
- dizartriyali bolalarning monologik nutqini rivojlanmaganligi asosan lingvistik vositalarning buzilishi bilan bog‘liq holda o‘rganilgan.

Shu bilan birga, dizartriyali bolalarda og‘zaki monologik nutqni o‘rganish va uni diskursiv faoliyat nuqtai nazaridan korreksiyalash muammosi maxsus tadqiqot ishlarini olib borishni talab qiladi.

Metodologiya. Dizartriyali bolalarning monologic nutqini adabiyotlar tahlili, eksperiment metodlari orqali amalga oshirildi. Bolalarda monologik nutqning rivojlanganlik ko‘nikmalarini o‘rganish muommosi bo‘yicha maqsadga yo‘naltirilgan tadqiqot 560-ko‘p tarmoqli maxsus maktabgacha ta’lim tashkilotida olib borildi. Eksperimental tadqiqotda jami 20 nafar yengil dizartriya tashxisiga ega bo‘lgan, 5-6 yoshli bolalar ishtrok etdi. Yuqorida qayd etilganidek monologik nutq bog‘langan nutq asosida shakllanadi. Monologik nutqning bog‘liqlik kategoriyasiga ko‘ra monologik nutq semantik va grammatik jihatdan bog‘liq bo‘lishi kerak. Shu sababli biz quyidagi metodikalarni bolalarni monologik nutqni tekshirish uchun tanlab oldik va baholash mezonlarini takomillashtirdik. Dizartriyali bolalar bog‘ langan nutqini tekshirishda Aripova SH.D.ning mualliflik metodikasidan foydalanildi.

1-topshiriq. **Sodda va kichik hajmdagi ertakni qayta so‘zlab berish (“sholg‘om” ertagi)**

Ko‘rsatma: bolaga logoped tomonidan “Sholg‘om”ertagiga oid rasmlar beriladi: Hozir men senga ertak aytib beraman, sen esa meni diqqat bilan eshit. So‘ngra eshitganlaringni menga aytib berasan.

Nutqiy material: “Sholg‘om” ertagi rasmlari.

Chol sholg‘om ekibdi, sholg‘om shunday o‘sib kattalashibdiki, ko‘z ko‘rib quloq eshitmas darajaga yetibti. Chol sholg‘omni uzishga boribdi. U sholg’omni tortibdi, tortibdi. Lekin chiqara olmabdi.

Chol kampirini chaqiribdi. Kampir cholni, chol sholg‘omni torta boshlabdilar. Tortishibdi, tortishibdi, lekin sholg’omni sug’urib olisholmabdi.

Kampir nabirasini chaqiribdi. Nabira kampirni, kampir cholni, chol sholg’omni torta boshlabdilar. Tortibdilar, tortibdilar, lekin maqsadga yeta olmabdilar.

Nabira kuchugini chorlabdi. Kuchuk nabiranii, nabira kampirni, kampir cholni, chol sholg‘omni torta boshlabdilar. Tortibdilar, tortibdilar, lekin sholg’omni sug‘ura olmabdilar. Kuchuk mushukni chaqiribdi. Mushuk kuchukni, kuchuk nabirani, nabira kampirni, kampir cholni, chol sholg’omni torta boshlabdilar. Tortibdilar, tortibdilar, lekin maqsadga yeta olmabdilar.

Mushuk sichqonni chaqiribdi. Sichqon mushukni, mushuk kuchukni, kuchuk nabirani, nabira kampirni, kampir cholni, chol sholg’omni torta boshlabdilar. Hammalari birgalashib tortibdilar, tortibdilar va shog’omni tortib chiqaribdilar.

Bolalarni monologik nutqini bahloshda quyidagi baholash mezonlaridan foydalanildi:

Nutqni semantik yaxlitlik tomonini baholash

- **5 ball** - rasmlarni diqqat bilan, qiziqish bilan ko‘rib chiqadi(hikoyani diqqat bilan eshitadi)hikoya tasvirlangan rasmlarga mos ravishda semantik aloqalar saqlangan holda tuziladi.
- **4 ball** - hikoya tasvirlangan vaziyatga mos keladi, asosiy ma’noviy aloqalar saqlanib qoladi, rasmlar orasidagi semantik bog‘lanishlarda qisman buzilishlar mavjud(ba’zan qisqa pauzalar yoki ikkilanishlar);
- **3 ball** - hikoya tasvirlangan vaziyatga qisman mos keladi biroq hikoyaning ba’zi bir qismlari tushirib qoldiriladi,hikoya savollar va ta’kidlashlar orqali tuziladi; hikoyadagi voqealar ketma ketligi buzilgan.
- **2 ball -** hikoya qisman tasvirlangan vaziyatga mos keladi, semantik bog‘ lanishlarda ko‘plab xatolar mavjud. Rasmlar bir qancha savollar va yordam asosida aytib beriladi, javoblar bir bog‘ inli,grammatik jihatdan shakllanmagan.
- **1 ball** - topshiriqni bajarishdan bosh tortish, noto‘g‘ri javoblar.

Nutqni leksik grammatik tomonini bahlosh

- **5 ball** – hikoya tarkibidagi gaplar grammatik jihatdan to‘g‘ri, leksik vositalardan yetarli darajada foydalaniladi;
- **4 ball** –lug‘ at boyligi yetarli, grammatik hatolar mavjud,lekin ularni mustaqil ravishda, ba’zan aniqlovchi savol yordamida payqaydi va tuzatadi;

- **3 ball** - so‘z boyligi zaif, gaplardagi so‘zlarni noto‘gri ‘llash yoki o‘rnini almashtirish holatlari kuzatiladi;
- **2 ball** - agrammatizmlar, leksik vositalarning noto‘g‘ri qo‘llanilishi qayd etilgan;
- **1 ball** - topshiriqni bajarishdan bosh tortish.

Topshiriqni mustaqil bajara olish mezoni

- **5 ball** - hikoyani mustaqil ravishda hech qanday yordamlarsiz va hatolarsiz tuzadi;
- **4 ball** – gaplarni mustaqil tuzadi, xatolarni o‘zi payqaydi va kattalar yordamisiz tuzatadi.
- **3 ball** – hikoya bir qancha xatolar bilan tuziladi, xatolarni tuzatishda aniqlovchi savollar, ba‘zan to‘g‘ri-dan-to‘g‘ri ko‘rsatmalar, kontekstli maslahatlar shaklida yordam beriladi.
- **2 ball** – gaplarni ketma ket tuzishda bir qancha hatolarga yo‘l qoyadi. Hatolarni yordam asosida ham tuzata olmaydi;
- **1 ball** - topshiriqni bajarishdan bosh tortish.

	1 ball	2 ball	3 ball	4 ball	5 ball
semantik tahil	0%	40%	50%	10%	0%
leksika grammatika	0%	5%	35%	60%	0%
mustaqil bajarganlik	0%	20%	20%	5%	0%

semantik tahil · leksika grammatika · mustaqil bajarganlik

1-grafik: **Sodda va kichik hajmdagi ertakni qayta so‘zlab berish (“sholg‘om”ertagi)**

Seriyali rasmlarga qarab hikoya tuzish topshirig‘ida 20 nafar bolalardan hikoyani mantiqiy to‘g‘ri davom ettirgan va mustaqil bajarganlar bo‘lmadi.

Metodikani semantik tahlil qilish bo‘yicha natijalar quyidagicha: 65% (13 nafar) bolalar ertakdagi voqealarni ketma ketligini buzgan holda so‘zlab berdilar. 20% (4nafar) bolalarda gaplar o‘rtasidagi asosiy manoviy aloqalar saqlangan holda ikkilanishlar bilan ertakni qayta so‘zlab berdilar. 15%(3 nafar) bolalarda, semantik bog‘lanishlarda ko‘plab xatolar kuzatildi va gaplarni mantiqiy bog‘lanishlarsiz tuzib berdilar.

Nutqning leksik grammatik tomonini baholash bo‘yicha natijalar quyidagicha: 20%(4 nafar) bolalar lug‘at boyligi shakllangan bo‘lib grammatik hatolarni savollar yordamida to‘g‘irladilar. 70%(14 nafar) bolalarning so‘z boyligi zaif, ko‘plab so‘zlarni noto‘g‘ri qo‘llash kuzatildi. Masalan quyon yurdi(qochdi) so‘z birikmalarini tuzishda,kelish qo‘shimchalarini otlar bilan bog‘lashdi hatolar kuzatildi(o‘rmonni qochdi). 10%(2 nafar) bolalarning lug‘at boyligi zaif ‘lib , qo‘pol agrammatizmlar kuzatildi(so‘zlarni notog‘ri qo‘llash , o‘rnini almashtirish,sodda gaplar tuza olmaslik).

Bolalarni topshiriqni mustaqil bajara olish darajasini tekshirganimizda 20 nafar bolalardan hech qaysi bola hikoyani mustaqil, yordamlarsiz tuzib bera olmadi. 15% (3 nafar) bolalar topshiriqni yordam asosida ham bajara olmadilar. 60% (12 nafar) bolalar bir qancha hatolar bilan so‘zlab berdilar va hatolarni tuzatishda logoped yordamiga tayanildi. 25% (5 nafar)bolalar gaplarni ketma ketlikda tuzishda bir qancha hatolarga yo‘l qo‘ydilar hatto logoped yordami bilan ham hatolarni tuzata olmadilar.

Ko‘pgina bolalarda hikoyada rasmda ta’svirlangan voqea hodisalarni tushirib qoldirish,rasmni idrok etish maydonini torligi nutqiy faoliyatda diqqatning yetarli emasligi,tasvirlangan syujetga hikoya mazmunini mos kelmasligi kuzatildi. Ikkinchi topshiriqni bajarish natijalarida ko‘pgina bolalarda syujetni to‘liq va aniq ta’svirlashga doir kamchiliklar kuzatildi.

Ushbu natijalarga asoslanib biz dizartriyali 5-6 yoshli bolalarning monologik nutqini rivojlantirish boyicha mnemojadvallar ishlab chiqdik. (1-jadval,2-jadval)

Ushbu jadvallari istiqbol reja mavzulari asosida ishlab chiqilgan. Ulardan 3 oy davomida ,haftada 3 martta yakka tartibdagi logopedik mashg‘ ulotlarda foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Dizartriyali bolalarning monologik nutqini rivojlanaganlik darajasini tekshirish natijalari

Sodda va kichik hikoyalarni so‘zlab berish (“Sholg‘om” ertagi) topshiriqni tadqiqotdan avval 10% bolalar yordam asosida semantik bog‘ lanishlarda bir qancha hatolar bilan bajargan edilar , tadqiqotdan keyin esa 30% bolalar gaplar tuzishda asosiy semantik aloqalarni saqlagan holda bajardilar va yordam asosida hatolarni to‘g‘irladilar. Ushbu metodikani leksika grammatika mezoni bo‘yicha tadqiqotdan avval 25% bolalar yordam asosida ham sodda gaplarni tuza olmagan edilar. Tadqiqotdan keyin bunday bolalar soni 20%ga kamaydi. Bolalar kichik grammatik hatolar bilan gaplar tuzib,logoped yordamida ularni tog‘ irladilar. Topshiriqni mustaqil bajarganlik mezoni bo‘yicha tadqiqotdan avval 35% bola topshiriqni bajarishdan bosh tortdi,tadqiqotdan keyin bajarishdan bosh tortganlar soni 15%ga kamayadi.

Sodda va kichik hajmdagi ertakni qayta so‘zlab berish tadqiqotdan avval va keyin

№	Berilgan topshiriqlar	Bolalar soni	Semantik yaxlitlik mezoni					Leksik grammatik mezoni					Mustaqil bajarganlik mezoni				
		Jami 20 ta (100%)	1 b	2 b	3 b	4 b	5 b	1 b	2 b	3b	4 b	5 b	1 b	2 b	3 b	4 b	5 b
1	Sodda va kichik hajmdagi ertakni qayta so‘zlab berish		-	10%	70%	20%	-	-	25%	70%	5%	-		35%	60%	5%	-
					70%	30%			5%	80%	15%			5%	70%	15%	

Seriyali rasmlarga qarab hikoya tuzish metodikasini semantik yaxlitlik mezoni bo‘yicha 15% bolalar tadqiqotdan avval gaplarni mantiqiy bog‘lanishlarsiz tuzib bergan edilar,tadqiqotdan keyin bunday bolalar soni qolmadi, hikoyani ma’no jihatdan ketma-ket ,rasmga mos ravishda tuzdilar. Ushbu metodikani leksika-grammatika tomonini baholash bo‘yicha 10% bolalarda qo‘pol agrammatizmlar kuzatilgan edi. Tadqiqotdan keyin ushbu bolalar logoped yordami asosida grammatik jihatdan to‘g‘ri gaplar tuzdilar. Topshiriqni mustaqil bajarganlik mezoni bo‘yicha 25% bolalar topshiriqni bajarishdan bosh tortdilar, tadqiqotdan keyin bunday bolalar yordamchi savollar bilan logoped yordami asosida topshiriqni bajardilar.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Maktabgacha ta’lim muassasalarida monologik nutqni rivojlantirishni 2- yoshdan boshlash zarur. 4 yoshdan boshlab bolalar uchun monologning tavsif va rivoyat turlarini qo‘shishimiz mumkin[5]. O‘rta yoshdan boshlab bolalarda monologik nutqni shakllantirish kerak. Katta maktabgacha yoshdagi bolalar uchun monolog turi bu - bir yoki ikkita jumlada mulohaza yuritish.

Bolalarda monologik nutqni shakllantirishda quyidagi vazifalar qo‘ yildi:

1. Izchil monologik nutqni rivojlantirish. O‘yinchoqlar, rasmlar bo‘yicha hikoyalarini tuzishni o‘ rgatish.
2. Bolalarning nutqiy ijodini rag‘batlantirish va rivojlantirish.
3. Ijtimoiy hayotdagi hodisalar, odamlarning munosabatlari va xarakterlari haqidagi g‘ oyalarni kengaytirish orqali bolalar lug‘ atini rivojlantirish.
4. Hikoyaga qiziqishni shakllantirish.
5. Nutqida nuqsoni bo‘lgan o‘quvchilarga alohida e’tibor berish.
6. Tilga qiziqishni, to‘g‘ri va ravon gapirish istagini tarbiyalash.

O‘rta yoshda allaqachon bolalarda hikoya va tavsif turidagi asarlarni qayta aytib berish qobiliyatini rivojlantirish kerak, ammo o‘rganishning etakchi shakli tarbiyachining savollariga, og‘zaki misollarga tayanish, ko‘pincha didaktik o‘yinlar bilan birga keladi. Bolalarni hikoya qilishga o‘rgatish jarayonida barkamol tarbiya berishning xilma-xil masalalarini hal qiladi, aqliy rivojlanishga yordam beradi. Hikoya qilib berishda mantiqiy tafakkur, diqqat rivojlanadi, nutq grammatik jihatdan shakllangan bo‘lib, o‘zini tutish, jamoa oldida so‘zga chiqish malakasi hosil bo‘ladi. Shu munosabat bilan maktabgacha ta’lim muassasalari ta’lim-tarbiya dasturida bolalarni hikoya qilishga o‘ rgatish bo‘yicha har bir yosh guruhlariga ish vazifalari va mazmuni belgilab berilgan.

1-jadval: **Modellshtirish texnologiyasi. Qish fasli matni**

		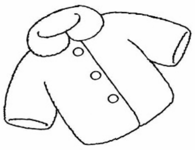	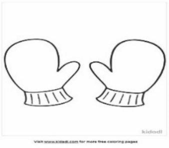

Qish fasli matni.

1. Qish fasli.
2. Ko'chada qor yog' ayapti.
3. Anvar bilan Nigora maktabga shapka,kurtaka va qo'lqop kiyib ketishdi
4. Yo'lda ular birgalikda qorbobo yasashdi.
5. Ularningning sevgan fasli bu - qish.

2-jadval: **"Shaftoli" sheri**

Shaftolimiz	Pushti	Gul,
Duv guvlashib	Uchdi	Gul.
Keling	Laylak	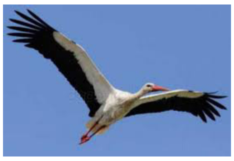 Uchganda
Shaftolimiz	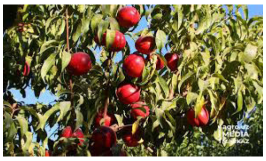 Pishganda.	

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Выготский, Л.С. Психология развития ребёнка / Л.С. Выготский. – М. : Изд-во "Эксмо", 2005. – 512 с. 40
2. Якубинский Л. П. О диалогической речи: язык и его функционирование / Л.П. Якубинский. М.: Наука, 2003,. 315 с. 78
3. Durdona Baltabayeva. (2026). Rinolaliyada tovushlar talaffuzining rivojlanish xususiyatlari. "Maktabgacha Va Maktab Ta'limi" Jurnali, 4(2), 13–16. https://doi.org/10.5281/zenodo.18758025
4. Muxlisa Pardayeva. (2026). Yengil dizatriyali bolalarda nutqning bo' g' in tuzilishi va uning shakllanish xususiyatlari. "Maktabgacha Va Maktab Ta'limi" Jurnali, 4(2), 13–16. https://doi.org/10.5281/zenodo.18780708
5. Pardayeva Muxlisa. (2024, December 9). Dizartriya nutq nuqsoni ega bo' lgan bolalarning nutqini rivojlantirishning oziga xos xususiyatlari. https://doi.org/10.5281/zenodo.14327339

13.00.00	Pedagogika fanlari
13.00.01	Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta’limotlar tarixi
13.00.02	Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo‘yicha)
13.00.03	Maxsus pedagogika
13.00.04	Jismoniy tarbiya va sport mashg‘ulotlari nazariyasi va metodikasi
13.00.05	Kasb-hunar ta’limi nazariyasi va metodikasi
13.00.06	Elektron ta’lim nazariyasi va metodikasi (ta’lim sohalari va bosqichlari bo‘yicha)
13.00.07	Ta’limda menejment
13.00.08	Maktabgacha ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
13.00.09	Ijtimoiy pedagogika
07.00.00	Tarix fanlari
19.00.00	Psixologiya fanlari
01.00.00	Fizika-matematika fanlari
02.00.00	Kimyo fanlari
03.00.00	Biologiya fanlari
09.00.00	Falsafa fanlari
10.00.00	Filologiya fanlari
11.00.00	Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI

Mas’ul muharrir: Ramzidin Ashurov
Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov
Musahhih: Alibek Zokirov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №4(1)

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali 26.09.2023-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C–5669363 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani 19-mavze, 17-uy.